

Verkiezingsprogramma 2018 - 2022 D66 Apeldoorn

Goed werk

Goede zorg

Goed onderwijs

D66

D66 krijgt het voor elkaar

Inhoud

Voorwoord lijsttrekker en partijleider	3
In het kort	5
Richtingwijzers	6
1. Apeldoorners en de gemeente	7
2. Inwoners en ondernemers snel geholpen	9
3. Veiligheid en privacy	11
4. Goed onderwijs	14
5. Goede zorg	19
6. Duurzaamheid, natuur en milieu	24
7. Stedelijke ontwikkeling	29
8. Vrije tijd en cultuur in Apeldoorn	36
9. Economie, Werk en Inkomen	41

Voorwoord lijsttrekker

Het is gelukt! Met succes is een hele grote uitdaging uit het verleden opgelost. Het gaat financieel weer beter met de gemeente Apeldoorn. De afgelopen periode stond in het teken van het financiële herstel terwijl de winkel open is gebleven. De opgaven van nu (bijvoorbeeld de decentralisaties) zijn aangepakt en er is gewerkt aan een mooier Apeldoorn voor de toekomst. Hier mag u ons, als grootste partij, op afrekenen. Wij hebben verantwoordelijkheid genomen en ik ben trots op alles dat de afgelopen vier jaar bereikt is.

Er is met veel passie hard gewerkt en daar gaan we mee door! Er is nog genoeg te doen want Apeldoorn is nooit af. Ons Apeldoorn wordt nog meer de gemeente waar iedereen de ruimte krijgt om zelf te bepalen wat 'het goede, het ware en het schone' is. Door eigen vrijheid ontstaat verbondenheid en dat geeft de ruimte voor het liberale, de ruimte om te ontwikkelen en te ontplooien.

Nog niet iedereen profiteert van het prille economische herstel. Wij zullen extra aandacht moeten geven aan Apeldoorners die (nog) niet mee kunnen doen. De schuldhulpverlening groeit bijvoorbeeld nog en dat tij moeten we keren. In ons programma zijn de concrete acties opgenomen. Dit programma gaat over de gemeente Apeldoorn en er is geen onderscheid gemaakt tussen de dorpen of de stad.

Onze ambitie is hoog, de resultaten waren goed en dat doen we graag nog een keer. In de wetenschap dat garanties in een snel veranderende wereld niet gegeven kunnen worden zijn wij vastbesloten om ons te blijven inzetten om de D66 idealen uit te dragen in de wereld zoals wij die graag zien, met kansen voor iedereen.

Maarten van Vierssen

Lijsttrekker D66 Apeldoorn

Voorwoord Alexander Pechtold

Een ijzeren wet in de politiek is: alle politiek is lokaal. In Nederland ligt het hart van de politiek steeds nadrukkelijker buiten de muren van het Binnenhof en steeds meer binnen de grenzen van de gemeente. Als raadslid en wethouder in Leiden en burgemeester in Wageningen heb ik gezien hoe dat werkt. De belangrijkste vraag moet steeds zijn: 'Wat betekent dit voorstel voor mensen in hun dagelijkse leven, in hun directe omgeving?'

Het is van groot belang dat mensen kunnen meebeslissen over de indringende keuzes waar gemeenten voor staan. Worden de klassen van kinderen straks echt kleiner? Geven we voldoende ruimte aan duurzame initiatieven? Kan iedereen werk vinden die bij zijn of haar talenten past? Worden zorg en ondersteuning van ouderen, kwetsbaren en gehandicapten op maat geleverd? Krijgt de gemeente het voor elkaar genoeg woningen te bouwen voor iedereen? Houdt de gemeente financieel het hoofd boven water? Kunnen inwoners in de toekomst nog meebeslissen over hoe hun dorp of stad eruit ziet? Wij geloven dat het kan.

Op nationaal en lokaal niveau heeft D66 laten zien problemen op te lossen. D66 is de partij van levende idealen, niet van vastgeroeste ideologie. Wij zijn doeners zonder dogma's. D66 geeft antwoord op de vragen van nu, met de inzichten van nu en het oog op de toekomst.

De aanstaande gemeenteraadsverkiezingen zijn voor D66 een unieke kans om op het lokale beleid een stempel te drukken, net zoals we dat landelijk doen. Kort nadat we de grootste progressieve partij zijn geworden bij de nationale verkiezingen, is het nú zaak om door te pakken. In dit verkiezingsprogramma staan plannen en ideeën voor de komende vier jaar. Geen valse beloftes, maar geloofwaardige politiek. De politiek van vernieuwing, verandering en verbinding. De politiek van hoop en van een uitgestoken hand.

D66 wil en kan het verschil maken. Daarvoor is elke stem nodig. Wij willen en kunnen onze idealen verwezenlijken en een optimistisch geluid laten klinken. Ook daarvoor is elke stem nodig. D66 wil concrete resultaten boeken en iedere gemeente een plezierige plek maken om te wonen. Daarom vraag ik iedereen naar de stembus te gaan.

Uw gemeente kan op 21 maart 2018 voortrekker worden van het nieuwe Nederlandse optimisme. Het toonbeeld van een plek waar mensen er zijn voor elkaar, voor de buurt en voor de gemeente waarin we samen leven. Op het spel staat de toekomst van uw omgeving en, wie weet, een historische overwinning voor D66.

Samen staan we sterker. Samen krijgen we het voor elkaar. Elke stem telt.

Alexander Pechtold

Partijleider D66

In het kort

We zijn goed op weg met Apeldoorn. Het komt er nu op aan. Wij willen een gemeente waar iedereen zich vrij voelt, thuis voelt en meedoet. Waar we elkaar vertrouwen. Waar we onrecht en onzin bestrijden. Wij blijven doen wat Apeldoorn sterker maakt: werken aan kansen voor iedereen.

»» **Goed werk**

De belangrijkste reden om nieuwe groei na te jagen, is dat deze groei leidt tot werk. Werk dat kans biedt voor ontplooiing, dat leidt tot zelfredzaamheid en bijdraagt aan geluk. Apeldoorn groeit naar 100.000 banen. We blijven MKB-vriendelijkste stad van Nederland. Van aantrekkelijke winkelstraten tot lekker werken in het groen. D66 wil mensen met een uitkering, die in staat zijn om te werken, ondersteunen om zo snel mogelijk weer betaald werk te vinden.

»» **Zorg voor iedereen**

Zorg is toegankelijk voor iedereen en van hoge kwaliteit. Laten we dat bereikbaar maken met een zorginformatiepunt bij de gemeente. Als kwetsbare patiënt of betrokken mantelzorger, voelt u zich vast weleens onbegrepen, of vertwijfeld over wie echt kan helpen. Wij plakken geen pleisters, we gaan voor goede en toegankelijke zorg.

»» **Goed onderwijs**

Gedwongen thuiszitten is onacceptabel. D66 gaat voor passend onderwijs, studentenhuisvesting en een gezonde leeromgeving. Onderwijs is de motor voor groei en kansengelijkheid.

»» **Gelijke behandeling is een grondrecht**

Discriminatie, in welke vorm dan ook, en verbaal of fysiek geweld tegen LHBTIQ of andere minderheden is voor D66 onacceptabel.

»» **De gemeente goed bereikbaar**

D66 wil dat de gemeente ook buiten kantoortijden en een moment in het weekend bereikbaar is.

D66 krijgt het voor elkaar

Richtingwijzers D66

De uitgangspunten van D66 zijn vastgelegd in vijf 'Richtingwijzers'. Deze geven richting aan het denken en de ideevorming binnen de partij, maar hebben niet de status van dogmatische waarheden.

Vertrouw op de eigen kracht van mensen

Wij vertrouwen op de eigen kracht en ontwikkeling van mensen. Daarom zien we de toekomst met optimisme tegemoet.

Streef naar een duurzame en harmonieuze samenleving

Wij willen de wereld om ons heen tegemoet treden met respect en mededogen.

Denk en handel internationaal

Samenlevingen zijn op steeds meer verschillende manieren met elkaar verbonden. Wij staan open voor de gehele wereld en sluiten niemand uit.

Beloon prestatie en deel de welvaart

Mensen zijn niet gelijk, wél gelijkwaardig. Mensen zijn verschillend en wij willen dat de overheid ruimte laat voor die verschillen.

Koester de grondrechten en gedeelde waarden

De fundamentele waarden van onze samenleving zijn vrijheid voor en gelijkwaardigheid van ieder mens, ongeacht opvattingen, geloof, seksuele geaardheid, gerichtheid of herkomst.

1. Apeldoorners en de gemeente

Voor D66 is het vanzelfsprekend dat de gemeente goed naar haar inwoners luistert. U als Apeldoorner kent uw wijk het beste en u weet ook wat nodig is. D66 vindt dat er bij het maken van keuzes daarbij gekeken moet worden naar het grotere geheel en het algemeen belang. Juist omdat de gemeente beslissingen neemt die direct invloed hebben op haar inwoners.

» Meepraten

D66 verwelkomt initiatieven en ideeën die invulling geven aan meer invloed van inwoners, bijvoorbeeld door een buurtbegroting mogelijk te maken. Het kan daarbij onder meer gaan om extra groen in de wijk, om een buurtmoestuin, om kunst in de openbare ruimte, een extra onderhoudsbeurt, of om voorzieningen die het mogelijk maken elkaar in een buurt te ondersteunen.

» Inspraakprocedures

D66 wil dat de gemeente bij inspraakprocedures vooraf duidelijk aangeeft waar de procedure over gaat en achteraf uitlegt waarom suggesties wel of niet zijn overgenomen.

» Participatie-instrumenten

We starten een experiment met nieuwe participatie-instrumenten om mee te denken en te besluiten over belangrijke thema's die dichtbij de mensen staan. Een stadsgesprek of wijkplatform kan hierbij een instrument zijn.

» Open data

Open data is openbare overheidsinformatie die met publiek geld is verzameld. D66 wil dat deze data in Apeldoorn zoveel mogelijk openbaar wordt gemaakt.

» Bewonersinitiatief

Naast de dorps- en wijkraden, die een belangrijke partner zijn voor de gemeente, ontstaan er steeds vaker ad-hoc initiatieven of tijdelijke groepen bewoners die samen iets in hun omgeving willen bereiken. D66 vindt het belangrijk dat de gemeente dit ondersteunt.

2. Inwoners en ondernemers snel geholpen

De gemeente is er voor de inwoners. Dat betekent dat zij goede dienstverlening van de gemeente mogen verwachten. We willen dat inwoners en ondernemers goed en snel worden geholpen.

» Bereikbaarheid

D66 wil dat de gemeente ook buiten kantoor tijden en een moment in het weekend bereikbaar is.

» Apeldoorn.nl

De domeinnaam van de gemeente (www.apeldoorn.nl) dient breder ingezet te worden dan alleen voor het digitaal stadhuis. Geef Apeldoorn.nl als promotiekanaal aan de stad.

» Identiteitsbewijs bezorgd

Inwoners krijgen de mogelijkheid om hun nieuwe identiteitsbewijs of rijbewijs thuis te laten bezorgen.

» Het loket

Niet iedereen kan goed overweg met internet. Daarom blijft het loket bestaan.

» Sociale media

We vinden het belangrijk dat inwoners laagdrempelig contact kunnen leggen met de gemeente, door bijvoorbeeld gebruik te maken van sociale media.

» Minder regeldruk

D66 wil de gemeentelijke regeldruk verminderen. De lokale regelgeving wordt doorgelicht op verouderde en overbodige regels. Daarnaast komt er voor iedere nieuwe regel in principe een einddatum. Alleen na een positieve evaluatie wordt de regel voortgezet.

» Spreekuur

Voor burgers is het soms lastig om de weg te vinden bij een vraag, opmerking of klacht. Niets gaat boven een gesprek van mens tot mens. De stadsdeelmanagers gaan daarom maandelijks een spreekuur organiseren. Jaarlijks krijgen alle inwoners een persoonlijk bericht van de gemeente met een overzicht van de spreekuren. Vanzelfsprekend wordt dit op de gemeentelijke website vermeld.

» Welkomspakket

Nieuwe inwoners krijgen van de gemeente een welkomspakket met handige en praktische informatie over en van onze gemeente. Dit zijn bijvoorbeeld ouders die aangifte doen van een geboorte en ook de nieuwe inwoners die vanuit andere gemeenten hierheen komen.

» Vergunningen

Burgers worden soms geconfronteerd met vergunningaanvragen van derden waarbij zij te laat worden betrokken om hun belang aan te kunnen geven. Er moet meer aandacht worden gegeven aan de bestaande digitale aankondiging van komende en lopende procedures per wijk of dorp.

3. Veiligheid en privacy

Zonder veiligheid en rechtsgelijkheid bestaat er geen vrijheid. D66 wil dat mensen zich vrij kunnen bewegen en in vrijheid keuzes kunnen maken over hoe zij hun leven vormgeven. D66 staat pal voor deze waarden. Vanzelfsprekend ligt hier niet alleen een taak voor de gemeente, veiligheid is ook een verantwoordelijkheid van mensen zelf.

Apeldoorn is een veilige stad. D66 vindt het van groot belang dit zo te houden en verder te verbeteren. Wij vinden het belangrijk dat we ons bij het maken van veiligheidsbeleid niet laten leiden door angst en kiezen daarom voor effectieve maatregelen in plaats van schijnveiligheid. D66 kiest in de eerste plaats voor de lange termijn en het voorkomen van criminaliteit.

Het streven naar veiligheid kan schuren met het streven naar vrijheid, zeker wanneer de privacy van mensen in het gedrang komt. D66 vindt dat vrijheden niet zomaar mogen worden opgeofferd en bestrijdt het ouderwetse beeld dat er een tegenstelling bestaat tussen privacy en veiligheid. Privacy maakt een belangrijk onderdeel uit van onze veiligheid en vrijheid, omdat we niet constant bekeken willen worden en we het recht hebben om met rust gelaten te worden.

» Gelijke behandeling

Gelijke behandeling is een grondrecht. Daarom is discriminatie en verbaal of fysiek geweld op grond van godsdienst, levensovertuiging, politieke gezindheid, ras, geslacht, nationaliteit, seksuele gerichtheid en identiteit of burgerlijke staat voor D66 onacceptabel. Dit vraagt om voorlichting en, waar nodig, om een strafrechtelijke aanpak.

» Wijkagent

Voor D66 speelt de wijkagent een cruciale rol bij het inspelen van de politie op de lokale problemen. D66 wil dat de wijkagenten nog meer samen met de gemeente en welzijnswerkers in de wijken optrekken, in het geven van voorlichting en het op een laagdrempelige wijze aanspreekbaar zijn in de buurt

» BOA's

De inzet van Bijzondere Opsporings Ambtenaren (BOA's) is wat D66 betreft altijd aanvullend aan die van de politie: BOA's moeten zich niet ontwikkelen richting een nieuw soort gemeentepolitie. D66 vindt dat er een duidelijke verdeling van taken moet zijn en wil niet dat politietaken uit capaciteitsgebrek worden overgeheveld naar BOA's.

» Wietteelt

Om de gezondheidsrisico's te verminderen en de criminaliteit die gepaard gaat met illegale wietteelt te beperken is D66 voorstander van het reguleren van wietteelt en de uiteindelijke legalisering van softdrugs. Regulering gaat wat D66 betreft samen met goede voorlichting aan jongeren en een terugkerende campagne op scholen.

» Veiligheid en privacy

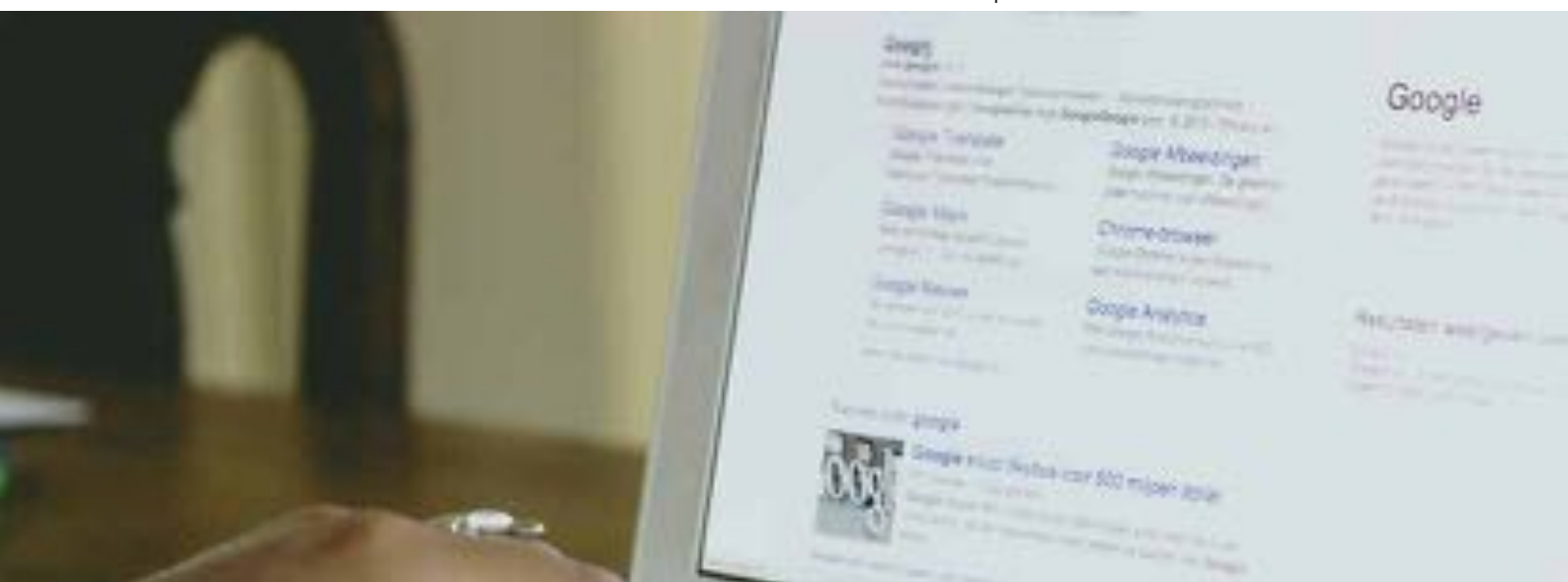
D66 wil dat bij veiligheidsmaatregelen altijd rekening wordt gehouden met de invloed die deze maatregelen hebben op de privacy van inwoners. D66 is zeer terughoudend bij het inzetten van cameratoezicht en preventief fouilleren, zeker als dergelijke maatregelen enkel leiden tot schijnveiligheid. De gemeenteraad moet altijd worden geraadpleegd voor inzet van deze instrumenten.

» Cameratoezicht

D66 vindt het belangrijk dat bewoners te allen tijde op de hoogte zijn van de plaatsen waar cameratoezicht plaatsvindt. Omwonenden worden hierover actief geïnformeerd.

» Vuurwerk

D66 onderschrijft dat vuurwerk een probleem is voor de volksgezondheid, veiligheid en milieu en ondersteunt initiatieven om vuurwerk te beperken.

Veiligheid persoonlijke gegevens

Het streven naar veiligheid kan schuren met het streven naar vrijheid, zeker wanneer de privacy van mensen in het gedrang komt. D66 vindt dat vrijheden niet zomaar mogen worden opgeofferd en bestrijdt het ouderwetse beeld dat er een tegenstelling bestaat tussen privacy en veiligheid. Privacy maakt een belangrijk onderdeel uit van onze veiligheid en vrijheid, omdat we niet constant bekeken willen worden en we het recht hebben om met rust gelaten te worden.

» Gegevens zijn veilig

Gegevens van inwoners zijn meer dan een paar cijfers en letters in een systeem. Ze zijn onderdeel van iemands identiteit. D66 blijft erop letten dat die gegevens bij de gemeente veilig zijn.

» Ethische hackers

Dankzij D66 krijgen ethische hackers een beloning als zij een datalek bij de gemeente hebben ontdekt. D66 wil de bekendheid van deze regeling verder vergroten en als Apeldoorn vooroplopen in beleid op het gebied van deze responsible disclosure.

» Big data

Overheden zetten steeds meer big data in waarbij gegevens, die in eerste instantie niets met elkaar te maken hebben, worden gekoppeld om tot nieuwe informatie te komen. D66 is tegen het profileren van mensen op basis van geautomatiseerde systemen.

4. Goed onderwijs

Onderwijs is de belangrijkste aanjager van kansengelijkheid en persoonlijke ontwikkeling. D66 wil dat alle leerlingen worden gestimuleerd om het beste uit zichzelf te halen. Daarvoor is aandacht nodig; voor leerlingen die moeite hebben om mee te komen, maar ook voor leerlingen die een extra uitdaging kunnen gebruiken. Daarom maakt D66 zich hard voor het beste onderwijs in Apeldoorn, met eerlijke kansen voor iedereen, ongeacht zijn of haar afkomst.

»» Een leven lang leren

Iedereen moet een leven lang kunnen blijven leren; onderwijs stopt niet na school of studie.

»» Uitgangspunten voor goed onderwijs

D66 wil dat alle jongeren met een diploma van school gaan. Zonder startkwalificatie lopen jongeren een groter risico op (jeugd)werkloosheid. Samen met scholen slaan we de handen ineen om voortijdig schoolverlaten tegen te gaan.

D66 wil een prettige en gezonde leeromgeving voor alle kinderen. Daarom wil D66 dat scholen duurzaam zijn en een gezond binnenklimaat hebben. Daarbij hoort ook voldoende ruimte voor groene initiatieven, zoals schooltuinen en groene schoolpleinen en -daken.

D66 wil dat ouders en onderwijsvernieuwers de ruimte krijgen voor een andere onderwijsinrichting dan de klassieke richtingen. Een mooi voorbeeld is de toekomstige basisschool in Hoenderloo, waarbij in het onderwijs veel aandacht zal worden besteed aan natuureducatie en de (groene) omgeving.

Passend onderwijs

Gedwongen thuiszitten is voor D66 onacceptabel. D66 is een voorstander van passend onderwijs waarbij elk kind een passende plek binnen het onderwijs krijgt. Hat mag daarbij niet uitmaken of het kind moeite heeft om mee te komen of juist hoogbegaafd is. Daarom heeft D66 mede het initiatief genomen om de problemen met de uitvoering van het passend onderwijs te onderzoeken en op te lossen.

» De beste begeleiding

D66 wil dat het passend onderwijs aansluit op de (jeugd)zorg, want beide gaan vaak hand in hand. Ons uitgangspunt is dat het individuele kind de beste begeleiding krijgt met extra aandacht voor de zorgvraag.

» In de klas

D66 streeft naar voldoende begeleiding in de klas, kleinere klassen en oplossingen voor thuiszitters, ook om voortijdig schoolverlaten te voorkomen.

Brede ontwikkeling en buurtscholen

D66 wil dat alle kinderen kunnen meedoen en zich breed ontwikkelen.

» Voorbereiden op de samenleving

We willen aandacht voor cultuur, techniek, gezondheid en natuur in het onderwijs met les in duurzame oplossingen en gedrag ook buiten in de natuur. We willen daarnaast onze kinderen voorbereiden op de samenleving, met aandacht voor burgerschap, digitalisering en seksuele en culturele verschillen. Zolang deze zaken niet landelijk zijn geregeld, stimuleren we als gemeente scholen om dit zelf te organiseren.

» Brede scholen

D66 is voorstander van brede scholen die naast goed onderwijs ook kinderopvang, voorschoolse educatie, buitenschoolse opvang, sport en cultuur bieden. Door dit brede aanbod kan de school beter inspelen op de individuele behoeften van een kind, talenten stimuleren en eventuele achterstanden tijdig signaleren.

Aansluiting op de arbeidsmarkt

Een goed mbo is belangrijk voor leerlingen én bedrijven. Om leerlingen te helpen een studiekeuze te maken, wil D66 dat zij meer inzicht krijgen in de baankansen voor het beroep waarvoor ze worden opgeleid.

» Samenwerking

D66 wil dat er een betere samenwerking komt tussen het mbo, hbo en het bedrijfsleven.

» Excursies

Alle basisschoolkinderen krijgen wat D66 betreft minimaal één keer de kans om op excursie bij een bedrijf te gaan.

» Praktijk

D66 wil dat ondernemers in de regio de kans krijgen om mee te praten over de curriculumontwikkeling van ROC's en het vmbo. Zij weten immers uit de praktijk waar de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt kan worden verbeterd.

» Apeldoorn Stagestad

Kennis uit schoolboeken moet je in de praktijk leren toepassen. Hiervoor zijn stages erg belangrijk, In Apeldoorn zijn veel kansen voor stages bij bedrijven en instellingen. D66 wil de ontwikkeling van Apeldoorn als stagestad versterken.

Kansen voor nieuwkomers

Nederland heeft de afgelopen jaren een groot aantal vluchtelingen opgevangen. Ook Apeldoorn draagt hieraan bij. Zowel voor henzelf als de samenleving is het van belang dat zij zo snel mogelijk de taal leren en meedoen op de arbeidsmarkt. Dit is van groot belang om te integreren in onze samenleving.

» Onderwijs op maat

D66 wil specifieke aandacht voor statushouders en samen met alle scholen onderwijs op maat aanbieden voor deze groep.

» Taalles vanaf dag één

Alle asielzoekers met grote kans op inwilliging en alle statushouders in de opvang van het COA krijgen vanaf dag één taalles. Zij verdienen een kans.

5. Goede zorg

De decentralisaties zijn spannend geweest omdat er veel taken bij kwamen terwijl het zorglandschap in ontwikkeling is. Toch is de complexe overheveling van zorgtaken naar de gemeente Apeldoorn goed verlopen. Dit is mede te danken aan de zorgvuldige voorbereiding en het harde werk van de professionals binnen en buiten de gemeente. Natuurlijk is het systeem nog niet af. D66 vindt dat we moeten leren van de dingen die minder soepel liepen. We willen in Apeldoorn de beste ondersteuning die betaalbaar en toekomstbestendig is. In dit Apeldoorns model is ruimte voor ieders eigen wil en levensvisie. Samen zijn we verantwoordelijk voor het welzijn van mensen die zichzelf niet kunnen redden.

Niet alle zorgtaken zijn een verantwoordelijkheid van de gemeente. De gemeente kan wel een coördinerende rol hebben zodat iedereen weet waar die moet zijn en geholpen wordt. We willen niemand aan hun eigen lot over laten.

» Zorgloket

De gemeente wordt het middelpunt van de informatievoorziening rondom alle zorg en ondersteuning;

» Toegankelijk

De toegang is laagdrempelig en dichtbij georganiseerd; dit maakt de gemeente dichtbij en dienstbaar;

»» Indicatieprocedures

Professionals moeten op hun waarde worden geschat; zij zijn er om de ondersteuningsvraag helder te krijgen. De indicatieprocedures worden eenvoudiger zodat bijvoorbeeld de thuiszorg weer meer gericht is op de behoefte van de cliënt en niet op het protocol.

»» Zelfstandige professionals

Zorg en ondersteuning vraagt om zelfstandige professionals, die zelf aan zet zijn en goed zicht hebben op eventueel benodigde specialistische zorg. Bij het inrichten van die zorg stimuleert de gemeente (keten)samenwerking tussen zorg- en welzijnspartners, zorgverzekeraars en ziekenhuizen;

»» Vrijwilligers en mantelzorgers

De inzet van vrijwilligers en mantelzorgers is van onschatbare waarde. De hulp die zij onder andere via De Kap kunnen vragen blijft gegarandeerd;

»» Jeugdige mantelzorgers

Jeugdige mantelzorgers krijgen extra mogelijkheden om ontlast te worden zodat zij kind kunnen blijven en zichzelf kunnen ontwikkelen.

»» Huishoudelijke ondersteuning

De huishoudelijke ondersteuning (met eventuele woningaanpassing) is er al op gericht dat ouderen zolang mogelijk thuis kunnen blijven wonen. Er is zoveel mogelijk maatwerk en D66 Apeldoorn vindt het belangrijk dat dit zo blijft en daar waar nodig wordt verbeterd;

»» Verwarde personen

D66 vindt het essentieel dat er bij de politie voldoende kennis is over problemen rondom mensen met psychische problemen. De politie kan dan snel en adequaat de juiste hulp inschakelen.

»» Eenzaamheid

Eenzaamheid kan een groot probleem zijn. Veel voorzieningen zijn nog onbekend en er worden hoge drempels ervaren, hierin kan een buurtcoöperatie een grote rol spelen.

»» Basiszorg in de buurt

D66 stelt de patiënt centraal door de basiszorg in de buurt te organiseren. Door samenwerking tussen verschillende instanties, het uitgaan van de eigen kracht van mensen en het stimuleren van zelfredzaamheid kan de patiënt zo lang mogelijk thuis basiszorg ontvangen.

» Sociale kaart

D66 wil de sociale kaart van Apeldoorn versterken zodat professionals in de zorg elkaar én de sociale wijkteams beter en sneller kunnen vinden.

» Wijkverpleegkundigen

D66 wil extra investeren in wijkverpleegkundigen omdat zij naast algemene zorg ook specialistische zorg kunnen leveren. De zorg blijft zo in de buurten.

» Dementerenden

D66 wil de voorzieningen voor dementerenden beter verspreiden over de gemeente zodat het mogelijk wordt om binnen de eigen wijk te blijven en extra aandacht geven aan de bestrijding van de eenzaamheid van dementerenden.

» Gecontracteerde zorg

D66 is van mening dat een faire salariering onderdeel dient te zijn van alle door de gemeente gecontracteerde zorg.

De gemeente verandert in het zorglandschap mee van 'zorgen voor' naar 'zorgen dat'.

»» Integrale gezondheidsaanpak

D66 wil dat de gemeente partijen die werken aan een betere volksgezondheid actief bij elkaar brengt en ondersteunt. Gemeente, werkgevers, welzijnsorganisaties, zorginstellingen, onderwijs, sportorganisaties en de zorgverzekeraar werken samen in een integrale gezondheidsaanpak voor inwoners

»» Agrarische ondernemers

D66 stimuleert agrarische ondernemers om hun kennis over voedsel en natuur te delen via scholen, stadboerderijen en pluktuinen (al of niet in eigen beheer) en op deze manier bij de te dragen aan de kennis van milieu en gezonde voeding.

»» AED-netwerk

D66 wil een toegankelijk AED-netwerk in de hele gemeente.

»» Rookvrije generatie

D66 onderschrijft de uitgangspunten in het regeerakkoord om te komen tot een "Rookvrije generatie". Op korte termijn moeten schoolpleinen, sportvelden en speelplaatsen rookvrij worden.

»» Verkooppunten tabak

D66 streeft erna dat publiekelijk toegankelijke tabak automaten uit het straatbeeld gaan verdwijnen en dat het aantal publieke verkooppunten van tabak wordt beperkt.

Jeugdzorg

Jeugdzorg moet aansluiten bij de ondersteuningsvraag van de jongeren zelf en rekening houden met de situatie waarin ze opgroeien.

» **Samenwerking**

D66 wil dat hulp aan jongeren tussen 18 en 23 jaar goed georganiseerd is. De gemeente stuurt actief op samenwerking tussen bestaande instellingen zoals het Jip en het CJG

» **Opvang**

D66 vindt dat de gemeente moet zorgen voor voldoende opvang en begeleiding voor jongeren om te voorkomen dat ze gaan zwerven.

» **Eén zorgprofessional**

D66 vindt dat in de jeugdzorg veel aandacht besteed moet worden aan de gezinssituatie. Er moet per gezin één zorgprofessional eindverantwoordelijk zijn. Ondersteuning moet gericht zijn op de uitkomst van de zorg, niet op omzet of aantallen behandeltrajecten.

» **NIX18**

Richting jongeren heeft de gemeente een belangrijke taak in de voorlichting over ongezond en risicovol gedrag, zoals alcohol, roken en drugs.

6. Duurzaamheid, natuur en milieu

D66 vindt het belangrijk dat de kleinkinderen van onze kleinkinderen ook kunnen genieten van deze mooie wereld. Door klimaatverandering en ontgroening van onze aarde, komt dat doel in gevaar. D66 wil de rekening hiervan niet doorschuiven naar toekomstige generaties of deze in de schoenen schuiven van anderen. D66 streeft naar een energieneutraal Apeldoorn.

We moeten zelf verantwoordelijkheid nemen en het goede voorbeeld geven. Daarom wil D66 dat Apeldoorn koploper wordt als het gaat om duurzaamheid. Dat is niet alleen goed voor onze planeet, het draagt ook bij aan de aantrekkelijkheid van Apeldoorn. D66 wil hierin fors investeren.

» Groene energie

D66 wil dat Apeldoorn volledig groene energie inkoop.

» Belemmerende regels

De gemeente stelt een meldpunt in waar inwoners en ondernemers regels kunnen melden die hen belemmeren in hun duurzaamheidsambitie.

» Gasloos

Alle nieuwbouwwijken worden wat ons betreft gasloos.

» Windenergie

Vanwege de urgentie om snel over te schakelen op duurzame energie, ziet D66 een rol voor windenergie op land. Dit in nauw overleg met inwoners en de provincie. Door omwonenden als investeerders mede-eigenaar te maken van lokale windmolens, waardoor ze ook meeprofiteren van de opbrengst, kan betrokkenheid en maatschappelijke acceptatie worden vergroot.

» Zonnepaneel

D66 wil één zonnepaneel geven aan huishoudens die minimaal 5 zonnepanelen aanschaffen.

» Warmtevoorziening

Per wijk of dorp bekijken we samen met onder andere bewoners, woningcorporaties en netbeheerder welke warmtevoorziening de wijk in de toekomst zal hebben en vervolgens bepalen we hoe we dat gaan doen. De komende periode doen we dat voor minimaal drie wijken of dorpen.

» Gemeentelijke gebouwen

De gemeente heeft een voorbeeldfunctie en maakt haar eigen gebouwen binnen 4 jaar energieneutraal. De leges voor de bouw van nieuwe woningen worden lager naarmate het energieverbruik van de woning lager is.

» Revolverend fonds

D66 is voorstander van een zogenaamd 'revolverend fonds' waaruit bedrijven hun duurzame investering kunnen lenen. Daarna verdienen deze investeringen zichzelf terug door lagere lasten en vloeien de terugbetalingen terug naar het fonds.

» Afspraken met woningcorporaties

D66 wil afspraken maken met woningcorporaties om hun huurwoningen verder te verduurzamen. Dit zorgt er bovendien voor dat woonlasten in de toekomst betaalbaar blijven.

» Bedrijven

D66 wil in goed overleg met bedrijven bekijken hoe zij energiebesparende maatregelen kunnen nemen die zich binnen 5 jaar terugverdienen.

» Duurzame ontwikkelingen

D66 wil braakliggende terreinen van de gemeente beschikbaar stellen voor duurzame ontwikkelingen, zoals zonneweides, natuurontwikkeling of duurzame landbouw. De Apeldoornse Stadsakkers zijn hiervan een mooi voorbeeld.

Schonere lucht en meer natuur

» Kraanwater

Tafelwater wordt van heinde en ver gehaald terwijl Veluws water tot de absolute top behoort. D66 wil het schenken van kraanwater in de horeca stimuleren.

» Elektrisch rijden

D66 Apeldoorn wil het gebruik van elektrische auto's, bussen en vrachtwagens stimuleren, door het beschikbaar stellen van voldoende laadplekken en te investeren in uitstootvrij openbaar vervoer. Uiteraard wordt het wagenpark van de gemeente ook elektrisch.

» Groene daken

Groene daken helpen tegen opwarming, houden water vast en zijn goed voor de biodiversiteit. D66 wil daarom de Apeldoornse subsidiemogelijkheden voor groene daken verruimen.

» Grijs plekken vergroenen

D66 wil de komende vier jaar de tien meest grijze plekken van Apeldoorn vergroenen door op de kaalste pleinen en straten bomen, planten en miniparkjes in te richten. Er wordt aan Apeldoorners gevraagd om deze top tien samen te stellen.

» Afval als grondstof

Om de transitie naar een circulaire economie te versnellen wil D66 dat Apeldoorn ervoor zorgt dat er zo weinig mogelijk restafval in de verbrandingsoven verdwijnt. D66 is dan ook voorstander van 'omgekeerd inzamelen' en vindt dat de vervuiler moet betalen en dat goed scheidingsgedrag moet worden beloond. D66 wil afvalinzameling vergemakkelijken, onder andere door de service vanuit de gemeente te verbeteren. Daar zullen wij een stevige vinger aan de pols houden.

» Circulair inkopen

D66 wil dat de gemeente circulair gaat inkopen. Hierdoor kunnen de grondstoffen van producten die aan het einde van hun levensduur zijn weer opnieuw worden gebruikt. Dankzij D66 heeft de gemeente hier al een begin mee gemaakt.

Eerlijk welvaart delen

- Apeldoorn moet een Fairtrade gemeente worden en vanaf 2019 100% fairtrade producten inkopen. Dankzij D66 is hier vorig jaar al een begin mee gemaakt.
- Apeldoorn koopt jaarlijks voor 174 miljoen aan producten en diensten. Door dit 100% duurzaam in te kopen geven we duurzaamheid een flinke stimulans.

Natuur en dierenwelzijn

Mede dankzij D66 kent Apeldoorn sinds kort een Dierenwelzijnsbeleid waarmee Apeldoorn voorop loopt op dit gebied.

» Biodiversiteit

De biodiversiteit in Apeldoorn moet wat D66 betreft versterkt worden door meer inheemse beplanting. Dit maakt Apeldoorn aantrekkelijker voor vogels en nuttige insecten zoals bijen.

» Duurzame veehouderij

Duurzame veehouderij moet zoveel mogelijk worden gestimuleerd. D66 is geen voorstander van megastallen.

» Bijen

Bijen zijn van onschatbare waarde in de ecologische kringloop. De gemeente maakt daarom geen gebruik van onkruidverdelgers, pesticiden en fungiciden.

» Bermen en slootkanten

D66 wil bermen en slootranden met kruidenmengsels verrijken en een lage maai frequentie hanteren. Hierdoor neemt de biodiversiteit toe en daardoor wordt de onderkant van de voedselketen verstevigd.

» natuurzones

D66 wil onomkeerbare (stedelijke)ontwikkelingen in natuurzones zoals Natura 2000 gebieden, natuurverbindingen en groene ontwikkelingszones actief tegengaan of afdoende compenseren.

7. Stedelijke ontwikkeling en wonen

Apeldoorn blijft groeien. D66 vindt het belangrijk om deze groei eerst op te vangen in de bestaande stad en niet in het kostbare groen om de stad heen. Zo blijft onze gemeente een fijne plek om te wonen, te winkelen en werken. Het winkelcentrum in de binnenstad is al vergroend en het Mercatorplein wordt aantrekkelijker gemaakt met een prachtige beek in het winkelgebied.

Groeien binnen de bestaande stad heeft als voordeel dat de minder mooie plekken of oude gebouwen vaker een tweede leven krijgen door herontwikkeling en transformatie. Een tweede leven voor oude gebouwen zorgt ervoor dat we ons culturele erfgoed behouden voor de volgende generaties. Wij koesteren de (cultuur) geschiedenis van Apeldoorn.

Door tussen de bebouwde omgeving voldoende groene parkjes en speelveldjes over te houden zorgen we voor de groene “longen” in de stad.

» Beken en sprengen

Het liefst wonen we allemaal op een mooie plek met veel groen en water. D66 wil daarom het project Beken en Sprengen voortzetten en bij nieuwbouwplannen meer aandacht geven aan groen en blauw.

» Beheer en onderhoud

Het beheer en onderhoud van groen verdient een inhaalslag.

»» Het Apeldoorns kanaal

Het Apeldoorns kanaal is een prachtig kroonjuweel in de stad. Door het Kanaal meer te betrekken bij de stad benutten we deze nu nog ruwe diamant. Hier horen levendige recreatie, woningbouw en een haven op het Zwitsalterrein bij.

»» Regels tegen het licht houden

De nieuwe Omgevingswet is volgens D66 een uitgelezen mogelijkheid om bestaande regels tegen het licht te houden en te actualiseren.

»» Groen en kleinschalig karakter

Binnen het kader van de nieuwe Omgevingswet dienen randvoorwaarden te worden gesteld om het groene en kleinschalige karakter van Apeldoorn te behouden.

»» Huisvesting jongeren

Apeldoorn wordt steeds meer een studentenstad en stad voor jongeren. Voldoende (studenten) woningen zijn daarbij onmisbaar. Wij willen dat er de komende periode meer goed betaalbare (studenten/ jongeren) huisvesting komt.

»» Mensen met een beperking

Apeldoorn is van iedereen en dat betekent dat we ook in de openbare ruimte rekening moeten houden met mensen met een beperking.

» Groene tuinen

Groene tuinen helpen om wateroverlast te beperken. Afkoppeling van regenwater en Operatie Steenbreek krijgt wat D66 betreft extra aandacht.

» Vergroenen van de binnenstad

De binnenstad is vergroend en wordt nog aantrekkelijker gemaakt met meer groen op het Marktplein.

» Geen verrommeling van het buitengebied

D66 vindt dat we moeten voorkomen dat er in de buitengebieden kleine gehuchtjes ontstaan door functieveranderingen (rood-voor-rood).

» Enken

Bebouwing van de enken in de dorpen staan we niet toe.

» Diversiteit

D66 wil de diversiteit van verschillende woonvormen stimuleren, zodat alle verschillende bevolkingsgroepen een plek in de gemeente Apeldoorn kunnen vinden.

» Industrierreinen

Bestaande industrierreinen worden herontwikkeld, zodat deze voor de toekomst aantrekkelijke vestigingsplaatsen blijven.

Monumenten

» Cultuurhistorie

Cultuurhistorie is een belangrijk onderdeel van de beleving van de Apeldoornse identiteit. Steeds meer Apeldoorners zijn erin geïnteresseerd, het koppelt verleden aan heden. D66 is trots op de historie van Apeldoorn en vindt dat deze historie gekoesterd, bewaard en bewaakt moet worden.

» Karakter behouden

Monumenten bepalen mede het karakter van Apeldoorn. Deze moeten we koesteren en tegen verval behoeden, bijvoorbeeld door nieuwe gebruiksmogelijkheden.

» Gevelfonds

D66 wil blijven investeren in het Gevelfonds waarmee al vele authentieke gevels in de binnenstad uit het begin van de 19e eeuw in oude glorie zijn hersteld.

» Beleving

D66 wil dat de historisch gevels en gebouwen op een moderne manier worden uitgelicht dan wel creatief belicht, zodat ze extra aandacht krijgen en voor een bijzondere beleving van de binnenstad zorgen.

» Aanpassing

Aanpassingen van monumenten ten behoeve van duurzaamheid, zoals isoleren van een woning, het aanbrengen van dubbel glas of het plaatsen van zonnepanelen moet mogelijk gemaakt worden onder voorwaarde dat het karakter van het monument niet wordt aangetast.

Bereikbaarheid en verkeer

Wij vinden het belangrijk dat Apeldoorners zich vrij kunnen bewegen. De vrijheid om te gaan en staan waar je wilt is immers een belangrijke verworvenheid. De economische groei zorgt voor toenemende verkeersdruk en dat vraagt om slimme en schone maatregelen op het gebied van mobiliteit en bereikbaarheid.

Als iedereen de auto pakt, staan we voortdurend in de file, daalt de luchtkwaliteit en ontstaan onveilige situaties. D66 is dé fietspartij. Wij zetten in op de fiets als meer dan volwaardig alternatief voor vervoer in de stad. Daarnaast verdienen ook voetgangers ruim baan.

De reistijd tussen steden onderling is de afgelopen decennia al steeds korter geworden. De meeste winst in reistijd valt nu nog te behalen binnen de stad. Er is volop ruimte voor verbetering tussen OV-knooppunten, woningen en kantoren.

» Schone bussen

D66 wil dat er schone bussen gaan rijden. Bij een nieuw contract moet er uitstootvrij worden gereden en bij bestaande contracten wordt ingezet op brandstofbesparing en uitstootreductie.

» Topattracties

Dankzij de topattracties aan de westkant van Apeldoorn weten veel Nederlanders onze mooie gemeente te vinden. De verkeersdruk die daarbij hoort willen we oplossen door de doorstroming via de Amersfoortseweg te verbeteren. Wij zien mogelijkheden in een deels ondergrondse parkeervoorziening met een parkachtig karakter op het dak.

»» Veilige fietsroutes

Verbeteren veilige fietsroutes, incl. snelfietsroutes, ook in het buitengebied en de dorpen. Elk dorp krijgt een snelfietsroute naar de stad, die aanhaakt op het hoofdfietsnet in de stad.

»» Spoorlijnverbinding Arnhem

D66 wil de economische positie van Apeldoorn en Gelderland versterken met het opwaarderen van de bestaande rechtstreekse spoorlijnverbinding, de 'VSM-lijn', Apeldoorn- Dieren- Arnhem.

»» Aandacht voor visuele beperkingen

Voor mensen met een visuele beperking kunnen willekeurig geparkeerde fietsen of geplaatste borden voor gevaarlijke situaties zorgen. Via een campagne willen we hier aandacht voor vragen.

»» Fietsparkeerplaatsen

Er komen meer fietsparkeerplaatsen in de binnenstad en bij de andere winkelcentra; het wildparkeren van fietsen wordt tegen gegaan.

8. Vrije tijd en cultuur in Apeldoorn

Cultuur verbindt mensen onderling en leert ons zien wat waardevol is. Apeldoorn is prachtig en de brug naar het verleden. Kunst is de uiting van mensen om betekenis te geven aan hun leven.

De culturele sector levert een belangrijke bijdrage aan de Apeldoornse samenleving. Het zorgt voor de leefbaarheid in onze gemeente, het verhoogt de toeristische aantrekkelijkheid en die van Apeldoorn als vestigingsplaats. D66 Apeldoorn vindt dat er een tandje bij moet en ondersteunt daarom culturele organisaties en initiatieven.

We waarderen en erkennen de offers die de afgelopen jaren door de cultuursector zijn gebracht. D66 wil daarom gericht investeren in cultuur door een bijdrage te leveren in de opstartfase van initiatieven en door bijzondere eenmalige gebeurtenissen te ondersteunen. Daarbij blijven we ondernemerschap stimuleren en hebben we oog voor de steun van het publiek.

» Kansen voor kinderen

D66 vindt het belangrijk dat kinderen de kans krijgen om kennis te maken met cultuur en vindt dat de overheid daarin een ondersteunende rol heeft.

» Citymarketing

Het culturaanbod van Apeldoorn is groot en mooi en dit verdient meer aandacht door het vergroten van onze citymarketing. De zomercultuurdagen 'Stadsoase', het Street Art festival en het Erfgoedfestival worden wereldberoemd in Apeldoorn.

» Lokale festivals

D66 vindt dat we lokale festivals meer moeten koesteren en steunen.

» Culturele initiatieven

Startende culturele initiatieven krijgen wat D66 betreft een financieel steuntje in de rug om echt te kunnen starten.

» Incidentele subsidies

D66 wil dat de gemeente incidentele subsidies verleent voor bijzondere gebeurtenissen of instellingen die zonder subsidie geen doorgang kunnen vinden. Hierbij geldt dat een totale afhankelijkheid van de overheid voor geen enkele organisatie gezond is.

» Kunst in de openbare ruimte

Apeldoorn heeft veel kunst in de openbare ruimte, denk aan de Maagden aan de Matenpoort en de Man met de Hoeden aan de Koning Lodewijklaan. D66 wil iedereen meer betrekken bij de kunst in de openbare ruimte. Hiervoor wordt een wandelroute gemaakt en een publiciteitscampagne gestart.

Toegankelijk voor iedereen

Wat D66 betreft hebben alle Apeldoorners recht op toegang tot musea, filmhuis en theater. D66 wil samen met de Apeldoornse kunstenaars, culturele instelling en belangengroepen een taskforce opzetten met als specifiek doel cultuur in de breedste zin van het woord toegankelijk te maken voor mensen die minder te besteden hebben. Dit is een aanvulling op RegelRecht.

Cultuureducatie

Cultuuronderwijs is niet alleen leuk en inspirerend, het zorgt ook voor historisch besef en draagt bij aan de vorming van een eigen identiteit. Zo kan een schilderij of voorwerp een verhaal vertellen over het verleden en tegelijkertijd de verschillen en overeenkomsten met het heden laten zien. Kunstvakken, zoals theater, muziek en beeldende vorming, kunnen een creatieve geest stimuleren.

» Platform voor ontmoeting

D66 wil een platform creëren waar Apeldoornse kunstenaars en onderwijsinstellingen elkaar kunnen ontmoeten en versterken.

» Cultuurwijzer

Cultuurwijzer Apeldoorn kan wat D66 betreft een grotere rol krijgen als het coördinatiepunt voor kunst- en cultuuronderwijs in Apeldoorn.

» Gratis naar CODA en Kröller-Müller

D66 wil scholen de mogelijkheid bieden om gratis CODA en het Kröller-Müller museum te bezoeken.

Sport

Apeldoorn wordt steeds meer een bekende sportstad. De successen van de grote evenementen reiken over de hele wereld. We zijn ook trots op onze topsporters en ons rijke verenigingsleven, want sport verbindt. D66 is een partij van beweging, niet van stilzitten. Sport draagt sterk bij aan een goede gezondheid voor alle leeftijden. D66 vindt het van cruciaal belang dat iedereen mee kan doen.

»» Fitness in de openbare ruimte

D66 investeert in sport en bewegen en wil fitnessstoestellen (veilig en hufferrpoof) in de openbare ruimte plaatsen.

»» Sport en gebiedsontwikkeling

Steeds meer Apeldoorners sporten in de openbare ruimte. Sport en bewegen moeten bij de start van nieuwe gebiedsontwikkelingen meegenomen worden en de gemeente moet hierover afspraken maken met projectontwikkelaars en woningcorporaties.

»» Sportevenementen

Als gemeente ondersteunen en organiseren we sportevenementen tegen zo laag mogelijke maatschappelijke kosten, in samenwerking met publieke en private partijen. We stellen hoge eisen aan duurzaamheid van evenementen. De toegankelijkheid moet makkelijk zijn zodat iedereen kan genieten.

»» Bereikbaar voor iedereen

Sport is goed voor het ontwikkelen van eigenwaarde alsmede voor zowel de lichamelijke als geestelijke ontwikkeling en dient ook bereikbaar te zijn voor kinderen uit minder draagkrachtige gezinnen.

Recreatie en toerisme

“Koninklijk Apeldoorn” ligt tussen de Veluwe en de IJssel op één van de mooiste plekken van Nederland en mag gezien worden. Onze toeristische sector dragen wij daarom op handen. Onze parels zoals Het Loo, de Apenheul, Julianatoren en de vele recreatieparken verdienen de aandacht die ze nodig hebben. Het groene karakter van de buitenstad halen we nog meer naar de binnenstad. De aantrekkelijkheid van de binnenstad neemt ook toe door de gevelrestauratie in de Hoofdstraat en de toename van het aantal terrassen. D66 wil deze ontwikkeling verder stimuleren.

»» Toplandschap

D66 wil dat Apeldoorn met de omliggende Veluwe-gemeenten in internationale sferen inzet op de vermarkting van ons toplandschap.

»» Het Zwitsalteryin

Het Zwitsalteryin wordt een tweede recreatief centrum met horeca langs het water, een zomers stadsstrand en evenementen zoals het Drakenbootfestival.

»» Huisvesting op recreatieparken

Ook in Apeldoorn zien we dat recreatieparken meer gebruikt worden als vaste huisvesting. D66 vindt dit onwenselijk. In de komende periode willen we de problematiek goed in kaart brengen en zorgen dat mensen die hier noodgedwongen verblijven zich elders kunnen vestigen. Zo komt de ruimte weer vrij voor recreatie;

»» Wandelvierdaagse

De Apeldoornse wandelvierdaagse is een prachtig evenement dat meer aandacht verdient. D66 wil samen met de organisatie kijken of het mogelijk is om de slotdag weer de stad in te halen, waardoor we met meer mensen in Apeldoorn het evenement kunnen beleven.

»» VeluweAgenda

D66 onderschrijft de VeluweAgenda. De groene en toeristische samenwerking op de Veluwe heeft al successen als het Veluwse fietsknooppuntensysteem en het programma Vitale Vakantieparken opgeleverd. Voor onze gasten is een aantrekkelijke Veluwe een aantrekkelijk Apeldoorn en andersom, en daar gaat het om.

»» Toeristisch Platform Apeldoorn

Op lokaal niveau werken de toeristische ondernemers samen in het Toeristisch Platform Apeldoorn. D66 vindt dit een schoolvoorbeeld van ‘samen sterker staan’ en ondersteunt dergelijke initiatieven in de toekomst graag.

9. Economie, werk en inkomen

Als ondernemerspartij wil D66 verder werken aan een duurzame en toekomstbestendige economie van Apeldoorn. We maken het voor bedrijven en instellingen aantrekkelijk om zich in de gemeente te vestigen door ook te investeren in bestaande bedrijventerreinen. Hier kunnen ondernemers starten en groeien. Wij bieden kansen en werpen geen drempels op. Over vier jaar roemt iedereen Apeldoorn nog steeds als MKB-vriendelijkste stad van Nederland en als de stad waar innovatieve start-ups de ruimte en mogelijkheden krijgen zich te ontwikkelen. Een gunstig vestigings- en ondernemersklimaat hangt met veel beleidsterreinen samen: met aantrekkelijke en veilige winkelstraten, een breed aanbod van cultuur en horeca, opgeleide werknemers, goede bereikbaarheid, betaalbare huisvesting en een mooie en groene omgeving. De rol van de lokale overheid is daarin voor D66 onmisbaar. Als overheid scheppen we duidelijke kaders waardoor er ruimte ontstaat voor ondernemers.

» Ondernemers moeten kunnen ondernemen

Apeldoornse ondernemers moeten kunnen ondernemen. D66 wil procedures vereenvoudigen omdat we de ambitie hebben om de beste en snelste vergunningverlener te worden.

»» Het Marktpllein

Wat D66 betreft krijgt de ontwikkeling van het Marktpllein de komende periode extra aandacht.

»» Wegwerkzaamheden niet in december

Werkzaamheden aan wegen, parkeergarages of de binnenstad worden niet in december gepland zodat ondernemers en publiek maximaal kunnen genieten van deze feestmaand.

»» Parkeren per minuut

Voor het parkeren in de binnenstad betalen we wat D66 betreft per minuut. Tijdens de daluren wordt dit goedkoper.

»» Inkoop- en aanbestedingsbeleid

D66 wil dat voor lokale ondernemers zoveel mogelijk belemmeringen worden weggenomen in het Apeldoornse inkoop- en aanbestedingsbeleid.

»» Markten als trekpleister

D66 ziet de markten als een trekpleister voor levendige centra en wil deze daarom versterken.

»» Leegstand oplossen

D66 wil leegstand oplossen door flexibel om te gaan met bestemmingen en waar nodig te saneren.

»» Glasvezel

D66 stimuleert de aanleg van glasvezel en zorgt ervoor dat de gemeente geen onnodige belemmeringen opwerpt.

Openingstijden

D66 heeft zich er altijd hard voor gemaakt dat winkeliers de vrijheid hebben om zelf hun openingstijden te bepalen. Zo hebben zij nu de mogelijkheid om op iedere zondag geopend te zijn. D66 wil dat ook de horecaondernemers meer vrijheid krijgen in het bepalen van hun openingstijden.

Eerlijke kans op werk voor iedereen

Wij willen iedereen de kans bieden om mee te doen. Werk biedt mensen de kans om zich te ontplooien, leidt tot zelfredzaamheid en draagt bij aan geluk. Door op de eerste plaats werkgevers de ruimte te geven om te ondernemen, zal de werkgelegenheid groeien. Voor mensen die structureel weinig kansen krijgen, gaan we een stap verder omdat ook zij het verdienen om mee te doen.

» Samenwerken

D66 wil mensen met een uitkering, die in staat zijn te werken, ondersteunen om zo snel mogelijk weer betaald werk te vinden. Daarom is goede samenwerking tussen en met het UWV, Lucrato (voorheen: de Feluagroep), uitzendbureaus en bedrijven belangrijk.

» Anoniem solliciteren

De gemeente moet het goede voorbeeld geven in het bieden van gelijke kansen. D66 is voorstander van anoniem solliciteren bij de gemeente.

» Scholing

(Om)scholing zorgt ervoor dat mensen weerbaar en zelfredzaam worden op de arbeidsmarkt. Dit voorkomt dat zij in een draaideur terecht komen en na een paar maanden weer een beroep moeten doen op de bijstand. D66 wil dat mensen met een bijstandsuitkering de kans krijgen om een opleiding te volgen of een onderneming op te zetten, zonder dat dit direct invloed heeft op de hoogte van de uitkering.

Zelfredzaamheid waar het kan, een vangnet waar het moet

De weg naar betaald werk loopt langs scholing, vrijwilligerswerk en andere vormen van deelnemen aan de maatschappij. We gaan uit van de mens en kijken naar wat iemand wél kan en wil. We zijn wel duidelijk wanneer iemand niet wil: overheidssteun is er niet voor niet-willers. Het armoedebeleid is wat D66 betreft specifiek bedoeld voor mensen die niet kunnen werken (ook ouderen en kinderen) en die geen kansen hebben op de arbeidsmarkt.

» Arbeidsritme

D66 wil dat de gemeente inwoners met een bijstandsuitkering helpt om een arbeidsritme op te bouwen, door ook parttime en tijdelijk werk te stimuleren en door (her)aanvraagprocedures te verkorten.

» Inzet van instrumenten

Instrumenten als proefplaatsingen, sollicitatiecursussen of een vergoeding voor het behalen van certificaten of diploma's, kunnen mensen uit de bijstand naar werk halen.

» Gemeente neemt verantwoordelijkheid

De gemeente neemt haar verantwoordelijkheid door te stimuleren dat inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt worden ingezet bij bijvoorbeeld het onderhoud van het openbare groen.

» ZZP'ers

D66 wil dat ook ZZP'ers volwaardig toegang hebben tot de gemeentelijke schuldhulpverlening.

»» Experimenteren

D66 wil dat de gemeente gebruik maakt van de wettelijke mogelijkheid om te experimenteren met de uitvoering van de bijstand, om te onderzoeken op welke wijze de participatie en de zelfredzaamheid van mensen kan worden vergroot.

»» Armoedeval beperken

Op dit moment zijn er veel situaties waarin iemand die gaat werken minder besteedbaar inkomen overhoudt dan met een bijstandsuitkering. Dat stimuleert mensen niet. De gemeente moet deze armoedeval beperken.

»» Verborgene armoede

D66 vindt het belangrijk oog te hebben voor verborgen armoede, zoals bij gezinnen met kinderen met een zorgvraag.

»» Samenwerking UWV

D66 wil dat de gemeente intensief samen blijft werken met het UWV om te voorkomen dat mensen met een WW-uitkering in de bijstand terecht komen.

»» Individuele studietoelage

Studenten met een beperking kunnen gebruikmaken van de individuele studietoelage, indien zij moeite hebben met het vinden van een betaalde baan. Er wordt al jaren minder gebruik van gemaakt dan verwacht. D66 wil de bekendheid van deze regeling vergroten en de toelage verhogen.

»» Perspectief

D66 wil mensen perspectief blijven bieden en – via bijvoorbeeld sport of vrijwilligerswerk – laten meedoen aan de maatschappij. Daarbij verdienen kinderen speciale aandacht, bijvoorbeeld via Stichting Leergeld.

»» Vroege signalering

D66 wil snelle hulp en een vroege signalering bij schuldproblematiek, zodat verslechtering van de situatie wordt voorkomen. Hierbij is herkenning door de sociale wijkteams van belang. Deze teams moeten ook alert zijn op de gevolgen van ingrijpende levensgebeurtenissen, zoals echtscheidingen of verlies van een naaste.

»» Extra aandacht voor schulden

D66 wil ook naar onorthodoxe oplossingen kijken om mensen met schulden sneller te vinden en te helpen, bijvoorbeeld door afspraken te maken met woningcorporaties, ziektekostenverzekeraars, energieleveranciers en waterbedrijven, zodat zij – met toestemming van de betrokkene – na twee maanden achterstand melding doen bij de gemeente.

Financiën

Apeldoorn heeft een intensieve periode achter de rug. Doordat in het verleden teveel grond is aangekocht, is Apeldoorn in financiële problemen gekomen en stond de gemeente jarenlang onder preventief toezicht van de provincie.

Mede dankzij D66 heeft onze gemeente vol ingezet op financieel herstel. We hebben orde op zaken gesteld, zonder daarbij rekeningen door te schuiven naar toekomstige generaties. Inmiddels gaat het beter met Apeldoorn. De gemeente heeft weer vet op de botten en staat sinds eind 2016 niet langer onder preventief toezicht. En dat vijf jaar eerder dan gepland.

D66 wil een financieel gezond beleid blijven voeren, waarbij we op een verstandige manier omgaan met belastinggeld.

» Rekeningen niet doorschuiven

Onder D66 zullen geen rekeningen worden doorgeschoven naar toekomstige generaties. D66 is voorstander van een sober en doelmatig uitgavenpatroon voor Apeldoorn.

» Buffers versterken

D66 wil het dak repareren als de zon schijnt. Nu het financieel gezien beter gaat met Apeldoorn is het tijd om onze buffers te versterken. Op deze manier kunnen we eventuele toekomstige klappen beter opvangen.

» Inwoners zoveel mogelijk ontzien

De inwoners van Apeldoorn moeten de komende vier jaar zoveel mogelijk worden ontzien. Daarom wil D66 de OZB en andere belastingen voor huishoudens niet verder verhogen dan de inflatie.

» Helder financieel beleid

D66 staat voor een helder financieel beleid waarbij doelen aan geld zijn gekoppeld en het herleidbaar is of het beleid effectief is.

Colofon

De foto op de voorpagina is gemaakt door: Kleinleugenmors. Kleinleugenmors is een fotograaf uit Apeldoorn. Er is geen relatie tussen de inhoud van het programma en de fotograaf.

Het monument

Het 'Centraal Monument' in het Oranjepark te Apeldoorn is een bronzen beeld van een mannenfiguur die in hoopvolle verwachting de vlag ontrolt. Zijn blik is naar het oosten gericht, vanwaar de bevrijding wordt verwacht. Het beeld is geplaatst op een voetstuk.

Tekst en symboliek

De tekst op het voetstuk luidt:

'1940-1945 VOOR HEN DIE VIELEN'.

Met het beeld wordt uitdrukking gegeven aan het besef dat vrede en vrijheid niet vanzelfsprekend zijn.

Foto pagina 11

Deze foto is gemaakt door een Apeldoornse fotograaf en werkt onder het synoniem Apdency. Er is geen relatie tussen de inhoud van het programma en de fotograaf.

Contact met D66 Apeldoorn

d66@apeldoorn.nl

Twitter: @D66Apeldoorn

D66

Goed werk

De belangrijkste reden om nieuwe groei na te jagen, is dat deze groei leidt tot werk. Apeldoorn groeit naar 100.000 banen. We blijven MKB-vriendelijkste stad van Nederland.

Zorg voor iedereen

Zorg is toegankelijk voor iedereen en van hoge kwaliteit. Laten we dat bereikbaar maken met een zorginformatiepunt bij de gemeente. Wij plakken geen pleisters, we gaan voor goede en toegankelijke zorg.

Onderwijs voor iedereen

Gedwongen thuiszitten is onacceptabel. D66 gaat voor passend onderwijs, studentenhuysvesting en een gezonde leeromgeving.

 @d66apeldoorn

 /d66apeldoorn

 d66apeldoorn

apeldoorn.d66.nl

